

Nr 77

Av herr **Antonsson m. fl.**, om en av integrationen i Europa be-
tingad översyn av juristutbildningen.

Den fortskridande integrationen i Europa går till synes in i ett alltmer avgörande skede med en genomgripande omvandling av berörda länders samhällsstruktur som följd. Anpassningsproblemen inför en ny epok hopar sig och kräver successivt en lösning. Detta gäller de mest skilda områden, och den akademiska utbildningen utgör härvidlag inget undantag. En anpassning av kursplanerna vid de svenska högre utbildningsanstalterna till större överensstämmelse med motsvarande i de ledande europeiska länderna rådande utbildningssystem synes därvid ofrånkomlig, inte minst med tanke på det utbyte av akademiskt skolad arbetskraft mellan länderna som torde komma att bli bestående inom den gemensamma europeiska marknaden.

Till övervägande del är här fråga om en långsamt fortskridande omdaning, som ej torde påkalla några omedelbara eller mera snabba ingripanden. På ett område kan däremot redan nu med ganska stor säkerhet förutses att de pågående integrationssträvandena kommer att inom en relativt nära framtid leda till åtskilliga omställningar, nämligen i fråga om juristernas arbetsförhållanden och juristutbildningen.

Man får därvid i första hand uppmärksamma att svenskt näringsliv vid en EEC-anknytning i någon form kommer att ställas inför ett helt komplex av nya juridiska problem. Affärsavtal med beaktande av de tongivande europeiska ländernas rätt torde sålunda komma att slutas i allt större omfattning. På många betydelsefulla områden — främst beträffande bolagsbildning, etablering, näringsutövning, immateriell äganderätt och varubeskattning — kan gemensamma europeiska regler komma att införas, till en början kanske t. o. m. i strid med de olika ländernas interna rätt. Problemen kan bli av sådan storleksordning att de skilda intresseorganisationer som för närvarande handlägger hithörande frågor snart kommer att visa sig otillräckliga och i behov främst av speciellt skolad juridisk expertis i likhet med andra näringslivets organisationer, exportföretagen m. fl.

Vid en svensk anknytning till gemensamma marknaden är det vidare uppenbart att bland andra även statsdepartementen och de centrala ämbetsverken i betydande omfattning nödgas upprätthålla direkta förbindelser med utländska myndigheter. Speciellt för ändamålet utbildad juridisk expertis kommer också att vara erforderlig vid internationella kongresser och inom skilda samarbetsorgan för tillvaratagande av svenska intressen, liksom

ehuru på längre sikt, vid en så småningom oundgänglig revision av svensk lagstiftning, syftande till större överensstämmelse med den framväxande europa-rätten.

Även vid det förhållandet att Sverige tills vidare skulle komma att stå utanför den ekonomiska gemenskapen får — med hänsyn till av denna europaorganisation föranledda impulser till ett väsentligt utökat lagharmoiniseringsarbete — vårt land under en fortskridande integration inte isolera sig bakom en i berörda hänseenden nationellt inriktad lagstiftning.

En samlad bedömning bör sålunda ge vid handen att nya och stora krav kommer att ställas på juristen i form av ökad kännedom om främmande länder nationella rätt, insikter i den internationella rättens komplicerade regelsystem, förtrogenhet med de allt flera internationella organisationernas konstitutionella och administrativa uppbyggnad, inblick i ämnen såsom traktat teknik och konferensteknik och inte minst i fråga om särskilt goda språkkunskaper.

Inför sådana krav måste vid en närmare granskning den nuvarande av tradition nationellt inriktade juristutbildningen ge anledning till starka betänkligheter när det därvid visar sig att vissa i detta sammanhang aktuella utbildningsämnen över huvud ej beretts någon plats i gällande studieplaner medan andra blivit högst otillräckligt tillgodosedda. Sålunda tillmättes exempelvis ämnet internationell privaträtt en normalstudietid av endast tre veckor och inlärandet av ämnet folkrätt beräknas taga blott någon vecka i anspråk. Lärarekryteringen torde därjämte vara sådan att någon effektiv undervisning i främmande rätt och komparativ rätt för närvarande inte är möjlig. I Uppsala och Lund saknas helt professurer eller andra lärarbefattningar i internationell rätt och därmed också möjligheter för en utveckling av forskningen.

Situationen kräver att snara åtgärder vidtages för åstadkommande av bättre förhållanden i här berörda avseenden.

Med stöd av vad ovan anförts får vi därför hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en av integrationen i Europa betingad skyndsamt utredning med översyn av stadgarna för juristutbildningen samt om vidtagande av de åtgärder som översynen kan föranleda.

Stockholm den 22 januari 1963

Johannes Antonsson

Anders Dahlgren

Lennart Mattsson

Alvar Andersson
i Knäred